

2026-01-16

Verksamhetsberättelse för 2025

Organisation

Medlemmar

Under 2025 har följande 27 medlemmar (kommuner, företag och organisationer) varit med i Lygnerns vattenråd.

Betalande medlemmar

Bollebygds kommun
Borås stad
Härryda kommun
Kungsbacka kommun
Marks kommun
Flügger AB

Övriga medlemmar

Agenda Enviro AB
Firma Consort
Hulta gård
Hulta kraftstation
LRF Borås kommungrupp
LRF Härryda kommungrupp
LRF Kungsbacka kommungrupp
Lygnerregionens Fiskevårdsområdesförening
Marknadsplats Sjuhärad
Naturskyddsföreningen i Mark

Naturskyddsföreningen i Kungsbacka
Nolåns fiskevårdsområdesförening
Storåns övre fiskevårdsområdesförening
Strömma Naturbrukscentrum
Sveriges Sportfiske- och fiskevårdsförbund
Sällskapet Sportfiskare i Göteborg
Sätilla Hembygdsförening
Sätilla Socken Byalag
Södra, Marks skogsbruksområde.
Vattenfall AB
Viaredssjöns fiskevårdsområdesförening

Ledamöter och ersättare i styrelsen

Annika Carlsson, ordförande (Kungsbacka kommun)
Ragnar Nilsson, vice ordförande (Marks kommun)
Göran Augustsson (Bollebygds kommun)
Bo-Göran Gunnarsson (Borås Stad)
Roger Persson (LRF)
Stefan Sjögren (Södra)
Lars-Bruno Johansson (Sällskapet Sportfiskare i Göteborg)
Agneta Granberg, ersättare (Härryda kommun)
Mats Hägglund, ersättare (Strömma Naturbrukscentrum)

Valberedning

Axel Storckenfeldt, Kungsbacka kommun (sammankallande), Pelle Pellby, Marks kommun och Henrik Arnesson, LRF Kungsbacka.

Ekonomisk förvaltare och revisorer

Bokföring och redovisning har skötts av Kungsbacka kommun genom Emili Andersson. Kassör har varit Peter Nolbrant, BioDivers. Revisorer har varit Ulf Persson, Kungsbacka kommun och Göran Olausson, Södra. Ersättare har varit Jimmy Grinsvall, LRF Mark och Jan-Eric Knutas, Kungsbacka kommun.

Sekreterare

Sekreterarskapet har skötts av Peter Nolbrant, BioDivers.

Kontaktperson länsstyrelsen

Giedre Asmonaite har varit kontaktpersoner från länsstyrelserna i Västra Götaland och Kingsley Acha från länsstyrelsen i Halland.

Vattenrådets verksamhet

Styrelsemöten och arbetsmöten

Sex [styrelsemöten](#) har skett under året.

Årsmöte och medlemsmöte

Årsmöte ägde rum på Hernströmsgården i Sätilla den 16 maj. [Protokoll, beslutad budget, verksamhetsplan](#) ligger på vattenrådets hemsida.

Innan årsmötet gjordes en vandring vid Lygnerns strand där Marks kommun visade och berättade om pumpstationen för avlopp. Efter årsmötet redovisades resultatet från den samordnade

recipientkontrollen för 2025 av Sweco. Därefter skedde diskussion i grupper med samtal i mindre grupper och i storgruppen om vad vi vill utveckla mer i arbetet och delta i? [Minnesanteckningar](#) från samtalen ligger på vattenrådets hemsida.

Projekt

Biotopåtgärder i Nordån och Nolån

Under 2025 har arbetet med biotopvård i de övre delarna av Rolsån fortsatt. Åtgärder genomfördes under juni–oktober i Nordån och Nolån. Arbetet var mest omfattande i Nordån, där biotopförbättrande åtgärder utfördes och två vandringshinder åtgärdades. I Nolån genomfördes biotopvård samt förbättringar av fiskpassagen vid en vägtrumma. Utöver de praktiska åtgärderna har även avtal tecknats med berörda markägare.

Totalt restaurerades cirka 1 400 meter tidigare rensade strömsträckor. Två vandringshinder åtgärdades och en tidigare åtgärd förbättrades.

Under 2025 påbörjades även processen för att förbättra fiskvandringen vid Henå såg och Gamledamm. För Henå såg togs en anmälan om vattenverksamhet fram och skickades in och som godkändes i november. För Gamledamm har en tillståndsansökan tagits fram, och i december skickades samrådsredogörelsen från det samråd som genomfördes i november in. Slutrapport ligger på [hemsidan](#).

En Guidad busstur för intresserade utgick från Sätilla, via Bollebygd och till projektområdet vid Gamle damm och Henå damm gjordes den söndag den 21 september. Vi var cirka 30 deltagare som fick se biotopvårdade sträckor och de aktuella dammarna. Barn som var med fick håva vatteninsekter och vi avslutade med korvgrillning.

Arbetet har bekostats med bidrag på 754 860 kr från anslag 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö via Länsstyrelsen i Västra Götaland. Arbetet har genomförts av WaterCircle i samarbete med Sportfiskarna. Samtal har skett med länsstyrelsen om ytterligare ansökan för fortsatta åtgärder under 2026.

Revive Lygneröring

Under året har arbete påbörjats med markägarkontakter, biotopkartering och våtmarksinventering i tillförande bäckar till Lygnern och till Storån. Syftet är att se behov av biotopvård, förekomst av vandringshinder och möjlighet till återvätning i de övre delarna av vissa delavrinningsområden för jämnare vattenföring. Biotopåtgärder har gjorts i Sundtorpsån i samarbete med Sätilla hembygdsförening som en öppethus-aktivitet. En informationsfilm om projektet har gjorts som ligger på vattenrådets [hemsida](#).

Projektet pågår under 2024–2027 i samarbete med Sportfiskarna. LOVA-medel har via länsstyrelsen i Halland beviljats med 336 384 kr och via länsstyrelsen i Västra Götaland med 777 396 kr. Dessutom bekostar Naturskyddsföreningens Bra miljövalsfond genom Vattenfalls miljöfond med ytterligare 276 845 kr.

I slutet av 2025 ansökte vattenrådet om ett utökat LOVA-bidrag till både länsstyrelsen i Halland och Västra Götaland som innebär genetisk undersökning av örning för att se vilka vattendrag Lygneröringen leker i och var åtgärder bör prioriteras, åtgärder av fellagda vägtrummor, kalkgrusprojekt och förstudie kring dammar och våtmarker längs Lövbrobäcken i samarbete med markägare. Bidrag på totalt 2 207 636 kr beviljades. En stor del av kostnaden ligger på den genetiska undersökningen.

Lövbrobäcken

Lövbrobäcken rinner ut i Lygnerns öster om Sätilla. På initiativ från markägare vid Torp i de övre delarna av Lövbrobäcken bjöds vattenrådet och Sportfiskarna in tillsammans med grannfastigheter till ett möte den 9 mars. Vi gjorde en vattendragsvandring, håvade vatteninsekter och diskuterade möjligheter till miljöförbättringar exempelvis genom att skapa fosforfällor och dammar. Senare under året undersökte Sätilaskolans elever och gjorde biotopvårdande åtgärder i den nedre delen av bäcken vid Flohult. Här gjordes vattendragsvandringar med markägare den 7 augusti för att visa vad eleverna hittat. Även här diskuterades behov av dammar och våtmarker. I en utökad LOVA-ansökan för Revive Lygneröring som beviljades i december 2025 finns bidrag till en förstudie och ytterligare markägarkontakter längs bäcken utöver de 10-tal som hittills träffats.

Projekt Flodpärlmusslans status i Rolfsåns avrinningsområde

Det bekostas genom LOVA-bidrag på 407 680 kr. Dessutom bekostar Naturskyddsföreningens Bra miljövalsfond genom Vattenfalls miljöfond med ytterligare 130 400 kr. Syftet är att kartlägga förekomsten av flodpärlmussla och ta fram en förvaltningsplan för att rädda musslan, gynna vandrande fisk och biologisk mångfald i vattensystemet. Arbetet genomförs i samarbete med Sportfiskarna.

Den 19 mars genomfördes det tredje samrådsmötet om förvaltningsplanen för fisk och flodpärlmussla och om hur planen kan användas på Strömma naturbrukscentrum. En färdig version lades ut på hemsidan uppdelad i två delar: [Bakgrundsbeskrivning](#) och [områdesbeskrivningar](#).

Under 2025 har Sportfiskarna startat ett projekt med att stärka musselpopulationer genom att infektera öringar med musslornas glochidier genom att sammanföra dem i kar. Detta har lyckats på ett flertal platser. Det tar dock många år innan man ser ett resultat.

Mer information finns på [vattenrådets hemsida](#).

Inventering av vägövergångar

Inventering av vandringshinder har skett vid alla vägövergångar, totalt 1475 platser, i avrinningsområdet. Projektet har bekostats av LOVA-bidrag på 338 400 kr. Dessutom bekostar Naturskyddsföreningens Bra miljövalsfond genom Vattenfalls miljöfond med ytterligare 84 600 kr. Vägövergångarna bedömts bli med avseende på passerbarhet för fisk. [Rapport](#) och [GIS-lager](#) med data har sammanställts och ligger på hemsidan. Även en informationsfilm om projektet har gjorts som ligger på vattenrådets hemsida.

En arbetsgrupp i vattenrådets styrelse med Södra, LRF, Strömma naturbrukscentrum och Härryda kommun bildades för att planera ett möte kring rapporten. Den 13 november genomfördes ett möte Skog, vatten och vägövergångar – låt oss lära av varandra. Låt oss lära av varandra 13 nov i Rävlanda Föreningsgård. Intresset var stort med 40 deltagare från skogsorganisationer, gräventreprenörer och fiskevårdsområden. Många [tankar till fortsatt arbete](#) och lösningar på problem kom fram.

Arbetet har skett i samarbete med Sportfiskarna.

Kalkning

På initiativ från Borås stad, Viaredssjöns fiskevårdsområde och Sportfiskarna började en diskussion kring test av kalkgrus i vattendrag på grund av neddragningar i kalkningen där vissa vattendrag blir utan kalkning med risk att åter försuras och skadas. En arbetsgrupp där även länsstyrelsen deltog bildades och planering av ett möte kring frågan gjordes. Ett öppet möte för fiskevårdsområden och intresserade skedde den 20 november på Strömma Naturbrukscentrum. Föredragningar gjordes av Sportfiskarna, länsstyrelsen i Västra Götaland, Länsstyrelsen i Jämtland och Ballasjöns fiskevårdsområde. Därefter diskuterades möjliga projekt i mindre grupper. [Se minnesanteckningar och presentationer](#).

Kommunsamarbete - Vårt gemensamma vatten

Vid två tillfällen under året har ett 20 tal personer från kommunledningarna och vattenrådet i de fem kommunerna deltagit vid digitala workshopar kring vårt gemensamma vatten. Frågan har varit kring vad och hur kommunerna behöver utveckla sitt samarbete inom avrinningsområdet. [Resultatet hittills](#) ligger på vattenrådets hemsida. Ett tredje uppföljande möte planeras till våren 2026.

Vattnet i skolan och Skolbäcken

Under 2025 har totalt 16 vattendagar genomförts med runt 20 klasser och 350 elever. Under dagarna har klasserna utforskat miljöerna genom håvning av vatteninsekter, elfiske och vattendragsvandringar samt mete. De har dessutom genomfört biotopvård genom att återutsätta sten, block och grus samt död ved i tre olika vattendrag. Även uppföljning har gjorts på en plats vilket gav 250 % med öring jämfört med innan åtgärden. Fyra skolor har deltagit: Gaddenskolan i Bollebygd, Sandaredskolan, Sätillaskolan och Örelundskolan i Olsfors. Möten och fortbildning av lärare har skett samt [workshop för utvärdering och utveckling av lärarhandledning](#) med lärare den 28 oktober. Ytterligare workshopar har skett med Sportfiskarna och Navet i Borås för att utveckla lärarhandledning och arbetsmetoden. Viaredssjöns och Lygnerns fiskevårdsområdesförening samt Borås stad har medverkat vid vattendagar. Dessutom har resultat presenterats för markägare längs Lövbrobäcken. Den 28 januari genomfördes en vattendag samt workshop tillsammans med Gaddenskolans Erasmus-projekt om hållbart lärande tillsammans med lärare från Portugal, Spanien och Turkiet.

En digital enkät och utvärdering gjordes som lämnades till klasserna. 80 elever har svarat och en [sammanställning av svaren](#) finns att läsa. Allt material och information om arbetet finns också på [hemsidan](#). Fyra artiklar i Annonsmarknan, BT, Markbladet och Såklart Borås har publicerats. Projektet är ett Leaderprojekt som drivs tillsammans med Sportfiskarna.

Arbete med att söka stödpartners har pågått under året varav flera visat intresse.

Information och kontakter

Öppet hus, guidning och presentationer

- En presentation av vattenrådet och om Revive Lygnerröring-projektet gjordes den 2 april i Hernströmsgården där Sätilla hembygdsförening bjöd in. Cirka 30 personer deltog.
- Med inbjudan av Hedareds hembygdsförening deltog biotopvårdsprojektet Nolån-Nordån vid Hedareds Game Fair-festival den 9 augusti genom Sportfiskarnas försorg.
- En dag med öppet hus för biotopvård i Sundtorpsån gjordes söndagen den 17 augusti i samarbete med Sätilla hembygdsförening och sportfiskarna den som en del i Revive Lygnerröring-projektet.
- En Guidad busstur för visning av projektområdet vid Gamle damm och Henå damm gjordes söndag den 21 september. Vi var cirka 30 deltagare.
- Den 18 oktober medverkade vattenrådet och Sportfiskarna vid invigning av ett biologiskt mångfald-projekt vid Erikstorpsbäcken i Bollebygd. Vid stationen presenterades Vattnet i skolan, livet i vattnen och man kunde håva.
- En bildpresentation om Storån och Lygnerns vattenråd gjorde för Rådet för idéburna organisationer på Rävlandaskolan den 25 november. Cirka 40 personer lyssnade.

Vattenrådets dag

- Ordförande berättade vattenrådets arbete med visioner under Vattenrådets dag den 15 oktober som arrangeras av Vattenmyndigheten Västerhavet.
- Den 27 november skedde en uppföljande vattenrådets dag där ordförande och sekreterare deltog. En heldagsworkshop genomfördes kring vad som behövs för att vattenråden ska utvecklas vidare och vilka visioner man har i vattenråden. [Resultatet från detta finns på hemsidan](#). (Skrolla längst ner.)

Informationsbrev

[Nyhetsbrev](#) till medlemmarna skickades ut i januari 2025.

Hemsida

Hemsidan <https://lygnernsvattenrad.se> har underhållits under året.

Mailutskick

Inbjudningar och information har skickats ut via en maillista med kontaktpersoner för medlemsorganisationer och intresserade.

Remisser och skrivelser

Följande remisser och skrivelser som ligger på [vattenrådets hemsida](#) har skickats under året. Utdrag ur skrivelserna ses nedan. För att se hela skrivelserna finns länkar att följa.

Yttrande över: Ansökan om tillstånd för förläggning av sjöledning för dricks- och spillvatten i sjön Lygnern med tillhörande pumpstationer. Marks kommun [2025-04-15](#)
 Vattenrådet har i en tidigare skrivelse 2021-01-22 till WSP Sverige AB yttrat sig över planen på sjöledning. I skrivelsen står bl a: [Lygnern är av flera anledningar en mycket känslig sjö. Den är vattentäkt för Kungsbacka kommun och är en näringsfattig sjö med känsligt sjöekosystem. Dessutom är de långgrunda stränderna vid Flohult och Sätilasand mycket viktiga för rekreation både lokalt och för ett större område.]Under senare år har frågor om krisberedskap, säkerhet och risker för sabotage blivit alltmer aktuella. Sammantaget anser nu styrelsen att det är olämpligt att lägga ledningen i sjön.

Yttrande kring remiss om uppdaterad naturvårdplan. Härryda kommun. [2025-04-22](#)

Det är värdefullt att naturvårdplanen hålls uppdaterad och följs upp. Naturen som vi är en del av är också en förutsättning för hälsa, välfärd och ekonomi. Det som sker i landsmiljöerna påverkar också våra vattenmiljöer och det viktigt att få med avrinningsområdesperspektivet i planen. Några synpunkter som har sammanställts är:.....

Yttrande över Vattenmyndighetens Vattenfrågor i Västerhaverts vattendistrikt.

Vattenmyndigheten [2025-04-28](#)

Yttrande Detaljplaner för bostäder – Sätilla 4:3. Marks kommun. [2025-08-15](#)

Lygners vattenråd har inga särskilda synpunkter utöver att dagvatten alltid behöver omhändertas lokalt för att inte belasta vattensystemen.

Yttrande Detaljplaner för bostäder – Sätilla 2:13. Marks kommun. [2025-08-15](#)

..... Sammantaget visar detta på att bäcken har mycket höga naturvärden samtidigt som den ekologiska statusen behöver höjas med avseende på vattenkvalitet. Samtidigt finns ett stort intresse för bäcken med dess arter från markägare, boende och skolan. Bedömningen är att dagvatten inte bör släppas ut i Lövbrobäcken. Dagvatten bör omhändertas lokalt för att inte belasta vattensystemen med föroreningar och snabba flödespulser.

Yttrande över Vattenfall Vattenkraft AB:s överklagande över MMD:s domar. Mark- och miljööverdomstolen. [2025-12-09](#)

..... Trots att fiskvägar anlagts förbi Bosgården och Apelnäs runt år 2010 ses ingen återhämtning av Lygneröringen i systemet. Det tyder på att vägar upp och ner förbi kraftverken inte fungerar tillräckligt bra. Elfiskeresultatet i naturfåran vid Bosgården tyder också på att den inte fungerar tillräckligt bra för lek och uppväxt. Bevarandetilståndet för flodpärlmussla (Starkt hotad, EN och upptagen i EU:s art- och habitatdirektiv), storvuxen Lygneröring, Rolfsålx (EU:s art- och habitatdirektiv), havsnejonöga (Starkt hotad, EN) och ål (Akut hotad, CR) är inte tillräckligt bra och vi riskerar att förlora arter i området.

Lygners vattenråd yrkar därför att domen från MMD kvarstår.

Övrigt

NAP-processen

Flera av vattenrådets medlemmar samt vid vissa tillfällen även sekreterare och styrelsemedlem närvarat vid huvudförhandlingar som har skett under hösten kring Ålgårda, Hultafors, Gissleån, Gökälidens kraftverk m fl. Alla sådana förhandlingar är öppna för allmänheten och eftersom det är beslut som kommer att gälla lång tid framöver har det varit viktigt att närvara samt tillföra kunskaper och synpunkter.

Samordnad recipientkontrollen (SRK)

Sweco har haft uppdraget att genomföra den [samordnade recipientkontrollen](#) och ta fram årsrapporten. SSG är underkonsult till Sweco för de kemiska och fysikaliska analyserna. Under 2025 utfördes fysikaliska-kemiska undersökningar enligt det reviderade [kontrollprogrammet](#). Länsstyrelserna har svarat för uppföljningen av kalkningen. Årsrapporten för recipientkontrollen 2025 kommer att finnas utlagd på Lygners vattenråds [hemsida](#).

Annika Carlsson
Ordförande

Ragnar Nilsson
Vice ordförande

Bo-Göran Gunnarsson

Agneta Granberg

Roger Persson

Stefan Sjögren

Lars-Bruno Johansson

Mats Hägglund

Göran Augustsson